

Тема: Складні випадки правопису слів з чергуванням голосних і приголосних звуків

Завдання: Повторити правила чергування звуків. Зміни приголосних при додаванні суфіксів *-ськ-*, *-ств-*. Підручник § 31 (с. 97-98).

Спостереження

Прочитайте діалог і виконайте завдання.

Друзі готують реферат про першу в Україні гідроелектростанцію:

— *Не можу зрозуміти, чому мене виправляє комп'ютерна програма: я пишу Запорізька ГЕС, а вона виправляє на Запорізька ГЕС... .*

— *Тут можливі два варіанти: або збій у комп'ютерній програмі, або ти не знаєш правила написання цього слова.*

А. До якого варіанта схиляєтеся ви?

Б. За яким принципом правопису пишеться назва згаданої ГЕС?

Орфографічний практикум.

Вправа 1. *До поданих слів доберіть спільнокореневі або змініть їхню форму так, щоб відбулося чергування звуків. Підкресліть літери, що їх позначають.*

Чернігів, воля, осінь, ніч, вісім, дзвінок, ставок, око, орел, берег, Канів, дзвін, котити, брати, заплітати.

Вправа 2. *Подані слова змініть або доберіть до них спільнокореневі, щоб відбулося чергування голосних звуків*

Дзвонити, гомоніти, береза, село, говорити, бджоляр, нести, біль, двір, перехід, ворота, восени, сльози, колесо, гість, шока, шість, кошения, гора, котити, стирати, піч

Вправа 3. *Подані слова поставте у формі місцевого відмінка однини, яке чергування*

Універмаг, річка, наука, напруга, аптека, яблуко, перемога, рука, смуга, щука, муха, бік, горох, поверх, кожух, альманах

Вправа 4. *Від поданих слів утворіть нові слова за допомогою суфікса **-ськ(-зьк,-цьк)***

Прилуки, дивак, Умань, Кривий Ріг, Галич, Прага, Одеса, Сиваш, Ніцца, Іртиш, чех, словак, узбек, студент, турист, казах, люд, викладач, моряк.

Вправа 5. *Утворити від поданих у дужках іменників прикметники й записати усі словосполучення. Скласти з ними 5 речень.*

(Волга) берег; (Прибужжя) село; (Сиваш) озеро; казах (діти); тюрки (мова); (Кременчук) завод; Запоріжжя (степи); (Кавказ) довгожитель; (Париж) квартал; (сусід) двір; (товариш) розмови; (Лейпциг) зустріч.

КУЛЬТУРА СЛОВА

Запам'ятайте правильний варіант слововживання (записати до зошита)

НЕПРАВИЛЬНО	ПРАВИЛЬНО
ПО ВІВТОРКАХ	ЩОВІВТОРКА
ІСНУЮЧІ ЗАКОНИ	ЧИННІ ЗАКОНИ
ПРИВОДИТИ ПРИКЛАД	НАВОДИТИ ПРИКЛАД
ПОТЕРПІТИ ПОРАЗКУ	ЗАЗНАТИ ПОРАЗКИ
ЯВЛЯЄТЬСЯ ПРИКЛАДОМ	Є ПРИКЛАДОМ
ОДЕРЖАТИ ПЕРЕМОГУ	ЗДОБУТИ ПЕРЕМОГУ
ЗГІДНО ЗАКОНУ	ЗГІДНО ІЗ ЗАКОНОМ
БУВШИЙ У КОРИСТУВАННІ	ВЖИВАНИЙ
НА РАХУНОК ЦЬОГО	ЩОДО ЦЬОГО
ПО КРАЙНІЙ МІРІ	ПРИНАЙМНІ

Домашнє завдання.

1. Вправа 7 (с.100)
2. Вправа 5 тести (с. 100)

Електронний підручник за посиланням: <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/pidruchnyky-10-klas-2018/01-ukrainska-mova-10-klas/ukr-mova10-gramota.pdf>

Примітка. Виконане д/з переслати на електронну пошту викладача nataliznachur88@gmail.com або у зруну VIBER.